

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. проректора ЗВО з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Володимир ШКОЛЬНИКОВ
“28” серпня 2026 року

“ПОГОДЖЕНО”

Завідувача кафедри ортопедичної стоматології

Едуард БЕЛЯЄВ
“26” серпня 2026 року

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

**Ортопедична стоматологія в т.ч. імплантологія з практичними навичками
для студентів 3 курсу**

Спеціальність	221Стоматологія
Освітній рівень	Магістр
Освітня програма	ОПП «Стоматологія», 2022
Навчальний рік	2026-2027
Кафедра	Ортопедичної стоматології
Лектори	Олександр ПРОКОПЕНКО, PhD, доцент ЗВО Богдан КОМНАЦЬКИЙ, PhD, доцент ЗВО
Контактна інформація	Ел. адреса кафедри: ort.stom@vnmu.edu.ua Адреса: вул. Героїв поліції, 34 Телефон: (0432) 66-18-00
Укладач силабусу	Оксана ВАЛЬЧУК, асистент ЗВО

1. Статус та структура дисципліни

Статус дисципліни	Обов'язкова
Код дисципліни в ОПП/місце дисципліни в ОПП	ОК 33 // дисципліна професійної підготовки
Курс/семестр	3 курс (V, VI семестри)
Обсяг дисципліни (загальна кількість годин/кількість кредитів ЄКТС)	150 годин /5,0 кредитів ЄКТС
Кількість змістових модулів	9 змістових модулів
Структура дисципліни	Лекції 16 годин Практичні заняття 90 годин Самостійна робота 44 годин
Мова викладання	Українська, англійська
Форма навчання	Очна (або дистанційна згідно наказу)

2. Опис дисципліни

Основним фокусом програми є отримання знань з дисципліни «Ортопедична стоматологія в т.ч. імплантологія з практичними навичками», вивчення якої необхідне для успішного засвоєння дисциплін професійної підготовки. Предметним напрямком програми є ортопедичне лікування таких патологій як дефекти коронкової частини окремих зубів та часткової втрати зубів за допомогою незнімних і знімних ортопедичних конструкцій, програма орієнтована на отримання знань про клініко-лабораторні етапи виготовлення незнімних і знімних ортопедичних конструкцій, формування навичок клінічного обстеження пацієнтів, постановки діагнозу, клінічних етапів виготовлення основних ортопедичних конструкцій.

Передреквізити:

а) ґрунтується на попередньому вивченні студентами анатомії людини; гістології, ембріології та цитології, медичної біології, медичної хімії, біологічної та біоорганічної хімії, медичної фізики, мікробіології, вірусології та імунології й інтегрується з цими дисциплінами;

б) базується на вивченні студентами пропедевтичних дисциплін стоматологічного профілю: пропедевтики ортопедичної стоматології, пропедевтики терапевтичної стоматології і пропедевтики дитячої терапевтичної стоматології та інтегрується з цими дисциплінами.

Мета курсу та його значення для професійної діяльності: оволодіння методикою виконання певних стоматологічних маніпуляцій, які використовуються при лікуванні пацієнтів з дефектами коронкової частини зуба, з частковою адентією, для можливості їх подальшого застосування при лікуванні пацієнтів та формування спеціальних (фахових) компетентностей в клініці ортопедичної стоматології.

Постреквізити: дисципліна інтегрується з наступними клінічними дисциплінами: профілактикою стоматологічних захворювань, дитячою терапевтичною стоматологією і терапевтичною стоматологією, хірургічною стоматологією.

3. Результати навчання.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати:**

Модуль 1 «Незнімне зубне протезування»

1. Обстеження пацієнтів в ортопедичній стоматології - етапи, основні та додаткові методи обстеження, медична документація.
2. Етап суб'єктивного обстеження. Патологічні стани та загально соматичні захворювання, які є факторами ризику на стоматологічному прийомі.
3. Обстеження скронево-нижньощелепного суглобу (основні та додаткові методи).
4. Обстеження жувальних м'язів (основні та додаткові методи).
5. Обстеження слизової оболонки порожнини рота. Рухомість та піддатливість слизової оболонки, класифікація за Суплі.

6. Обстеження зубів та зубних рядів (основні та додаткові методи). Класифікації дефектів зубних рядів за Кенеді та Бетельманом.
7. Обстеження тканин пародонта (основні та додаткові методи).
8. Рентгенологічні методи обстеження в ортопедичній стоматології
9. Методики запису рухів нижньої щелепи.
10. Електроміографія.
11. Оцінка оклюзійних співвідношень зубних рядів. Оклюзіографія. Електронний аналіз оклюзії Т-Скан.
12. Статичні та динамічні методи оцінки жувальної ефективності.
13. Попередній та остаточний діагноз. Особливості оформлення діагнозу в клініці ортопедичної стоматології. Планування ортопедичного лікування та перед протезна підготовка.
14. Функціональна анатомія жувальних м'язів. Синергізм та узгоджений антагонізм, стан відносного фізіологічного спокою жувальної мускулатури.
15. Інєрвация та рефлекторна регуляція зубощелепного апарату.
16. Функціональна анатомія скронево-нижньощелепного суглобу.
17. Анатомія тканин пародонту, будова зубоясеневого з'єднання. Резервна та залишкова витривалість тканин пародонту. Фізіологічна та патологічна рухомість зубів.
18. Анатомія зубних рядів, фізіологічні та патологічні прикуси. Фактори, що забезпечують стабільність положення зубів. Шляхи та механізми перерозподілу жувального тиску, контрфорси черепа.
19. Анатомія оклюзійної поверхні зубних рядів та окремих зубів, сагітальні та трансверзальні оклюзійні криві. Анатомічна та функціональна оклюзійна поверхня, оклюзійний компас.
20. Біомеханіка рухів нижньої щелепи. Фази жувальних рухів за Гізі. Оклюзія та артикуляція, види оклюзії, фактори оклюзії.
21. Рух нижньої щелепи в вертикальному напрямку. Термінальна шарнірна вісь, діаграма Поссет.
22. Параметри, що характеризують рух нижньої щелепи в сагітальному напрямку. Сагітальний суглобовий і різцевий шляхи, сагітальний суглобовий і різцевий кути.
23. Параметри, що характеризують рух нижньої щелепи в трансверзальному напрямку. Трансверзальний суглобовий і різцевий шляхи, кут і рух Бенета, готичний кут.
24. Центральна оклюзія, оклюзійні контакти в нормі. Класифікація антагонуючих поверхонь за Дженкельсон, поняття про стабільні і нестабільні оклюзійні контакти.
25. Передня оклюзія, контакти в нормі. Фронтальне ведення. Трьохпунктний контакт Бонвіля.
26. Бічна окклюзія, варіанти контактів (оклюзійні концепції).
27. Супраконтакти – етіологія, класифікація.
28. Апарати, що відтворюють рухи нижньої щелепи - класифікації, сфери застосування.
29. Будова артикуляторів. Середньо анатомічні артикулятори – конструктивні особливості, показання до використання.
30. Регульовані артикулятори – конструктивні особливості, показання до використання, способи індивідуального налаштування.
31. Способи переносу моделей в артикулятор.
32. Методика реєстрації положення верхньої щелепи та переносу моделей в артикулятор за допомогою лицьової дуги.
33. Біль, механізм виникнення, шляхи проведення. Теорії виникнення зубного болю. Інєрвация щелепно-лицьової ділянки.
34. Види знеболення в амбулаторній стоматологічній практиці. Показання до виконання місцевого знеболення в ортопедичній стоматології.
35. Провідникове знеболення на верхній щелепі, методики.
36. Провідникове знеболення на нижній щелепі, методики.

37. Методики інфільтраційного знеболення в порожнині рота, показання.
38. Знеболення при препаруванні фронтальних зубів верхньої щелепи.
39. Знеболення при препаруванні премолярів верхньої щелепи.
40. Знеболення при препаруванні молярів верхньої щелепи.
41. Знеболення при препаруванні фронтальних зубів нижньої щелепи.
42. Знеболення при препаруванні премолярів нижньої щелепи.
43. Знеболення при препаруванні молярів нижньої щелепи.
44. Сучасні місцево анестезуючі засоби – механізм дії, класифікації, показання до використання.
45. Загальні ускладнення ін'єкційного знеболення – причини, шляхи запобігання.
46. Місцеві ускладнення ін'єкційного знеболення – причини, шляхи запобігання.
47. Невідкладні стани на стоматологічному прийомі - алергічні реакції негайного типу. Клінічна картина, перша допомога.
48. Невідкладні стани на стоматологічному прийомі - гіпертонічний криз, напад стенокардії, інфаркт міокарду. Клінічна картина, перша допомога.
49. Невідкладні стани на стоматологічному прийомі - запаморочення, колапс. Клінічна картина, перша допомога.
50. Невідкладні стани на стоматологічному прийомі - напад бронхіальної астми. Клінічна картина, перша допомога.
51. Етіологія дефектів коронкової частини зубів. Класифікації дефектів, індекс Мілікевича. Види ортопедичних конструкцій для заміщення дефектів коронкової частини зубів, показання.
52. Штучні коронки – показання, класифікації, порівняльна характеристика. Матеріали та технології виготовлення штучних коронок.
53. Підготовка порожнини рота до протезування. Вимоги до зубів, які використовуються як опора під незнімні ортопедичні конструкції.
54. Показання до депульпування опорних зубів. Показання до армування опорних зубів штифтовими конструкціями.
55. Інструментарій для препарування зубів під незнімні ортопедичні конструкції.
56. Правила препарування зубів під незнімні ортопедичні конструкції, заходи безпеки, методи контролю глибини препарування твердих тканин.
57. Захист вітальних зубів під час та після препарування. Провізорні конструкції, дентинні герметики.
58. Ускладнення під час та після препарування зубів – причини, наслідки, шляхи запобігання.
59. Методики препарування зубів під штучні коронки.
60. Маргінальна адаптація штучних коронок, варіанти приєднання, види уступів.
61. Ретракція ясен, види, методики, показання.
62. Штамповані металеві коронки – показання та протипоказання, клінічні етапи виготовлення
63. Суцільнолиті металеві коронки – показання та протипоказання, клінічні етапи виготовлення.
64. Суцільнолиті комбіновані коронки – показання та протипоказання, клінічні етапи виготовлення.
65. Штамповані металеві коронки – лабораторні етапи виготовлення.
66. Суцільнолиті металеві коронки — лабораторні етапи виготовлення.
67. Суцільнолиті комбіновані коронки – лабораторні етапи виготовлення.
68. Провізорні коронки – показання, мета застосування, види. Матеріали для виготовлення провізорних коронок
69. Методики безпосереднього виготовлення провізорних конструкцій.
70. Лабораторний метод виготовлення провізорних коронок.

71. Акрилові пластмаси – склад, властивості, фази та режими полімеризації пластмас.
72. Сплави металів для виготовлення незнімних ортопедичних конструкцій – класифікації, властивості, технології застосування.
73. Технологія литва каркасів незнімних ортопедичних конструкцій. Усадка сплавів та способи її компенсації.
74. Ливникові системи – види, правила побудови. Способи плавлення та відливки сплавів металів.
75. Вогнетривкі маси – види, склад, властивості.
76. Технологія спаювання частин штамповано-паяних конструкцій. Припої - види, склад, властивості, вимоги. Флюси. Безпечний спосіб з'єднання частин мостоподібних протезів.
77. Гіпс - види, склад, властивості.
78. Альгінатні відбиткові маси – склад, властивості, показання, технологія застосування.
79. Силіконові відбиткові маси – склад, властивості, показання, методики отримання відбитків.
80. Мостоподібні протези –показання, класифікації, матеріали і методи виготовлення. Особливості препарування опорних зубів. Порівняльна характеристика суцільнолитих та штамповано-паяних конструкцій.
81. Біомеханіка мостоподібних протезів, конструктивні особливості, види опорних елементів. Взаємовідношення проміжної частини до альвеолярного відростка.
82. Показання, клінічні етапи протезування суцільнолитими мостоподібними протезами.
83. Показання, клінічні етапи протезування штамповано-паяними мостоподібними протезами.
84. Лабораторні етапи протезування суцільнолитими мостоподібними протезами .
85. Лабораторні етапи протезування штамповано-паяними мостоподібними протезами.
86. Фактори, які забезпечують фіксацію незнімних протезів.
87. Показання до тимчасової фіксації незнімних конструкцій. Матеріали для тимчасової фіксації ортопедичних конструкцій. Провізорні цементи
88. Цинк – фосфатні цементи - склад, фізико-хімічні властивості, показання і методика застосування.
89. Склоіономерні цементи - склад, фізико-хімічні властивості, показання і методика застосування.
90. Композитні цементи - склад, фізико-хімічні властивості, показання і методика застосування.
91. Помилки та ускладнення при отриманні відбитків. Причини, наслідки, шляхи запобігання.
92. Помилки та ускладнення при препаруванні зубів. Причини, наслідки, шляхи запобігання.
93. Помилки на лабораторних етапах виготовлення штампованих коронок.
94. Помилки на лабораторних етапах виготовлення штамповано-паяних мостоподібних протезів.
95. Помилки на лабораторних етапах виготовлення суцільнолитих коронок
96. Помилки на лабораторних етапах виготовлення суцільнолитих мостоподібних протезів.
97. Помилки на лабораторному етапі виготовлення пластмасових коронок.
98. Помилки під час обстеження пацієнтів та планування ортопедичного лікування.
99. Помилки під час перевірки конструкції та цементування незнімних ортопедичних конструкцій.

Модуль 2 «Часткове знімне протезування»

1. Основні та додаткові методи обстеження пацієнтів з частковою втратою зубів
2. Структурні та функціональні зміни зубощелепного апарату при частковій втраті зубів

3. Анатомічні утворення порожнини рота, що мають значення при знімному протезуванні. Податливість та рухомість слизової оболонки, їх урахування при знімному протезуванні. Оцінка стану альвеолярних відростків в беззубих ділянках, класифікація за Ельбрехтом
4. Підготовка порожнини рота до протезування частковими знімними протезами (ЧЗП). Вимоги до опорних зубів
5. Конструкції ЧЗП, їх складові частини. Особливості трансформації жувального тиску різними видами ЧЗП
6. Часткові знімні пластинчасті протези – показання, клінічні етапи виготовлення
7. Часткові знімні пластинчасті протези з металевим базисом – показання, клінічні етапи виготовлення
8. Бюгельні протези – показання, планування конструкції в залежності від клінічних умов. Вибір опорних зубів, вимоги, підготовка
9. Перевірка конструкції часткових знімних протезів
10. Планування конструкції протезів при збереженні поодиноких зубів на щелепах
11. Планування фіксації ЧЗП. Кламерні лінії. Фактори, що впливають на вибір фіксуючих елементів у знімних протезах
12. Отримання робочих відбитків для виготовлення ЧЗП – матеріали та методики. Показання до отримання відбитків за допомогою індивідуальних ложок
13. Поняття про фіксацію, стабілізацію, рівновагу знімних протезів та фактори, що їх забезпечують
14. Кламери – класифікації, конструкції, методи виготовлення. Фактори, що обумовлюють вибір типу кламеру
15. Замкові кріплення (атачмени) – класифікації, конструкції, показання
16. Балкові кріплення – види, конструкції, показання
17. Телескопічні кріплення – види, конструкції, показання
18. Межі базисів часткових знімних пластинчастих протезів на верхній та нижній щелепах
19. Варіанти розташування дуг бюгельних протезів на верхній та нижній щелепах. Параметри дуг
20. Групи дефектів зубних рядів за Бетельманом, клінічна характеристика
21. Методика визначення та фіксації центрального співвідношення щелеп при другій групі дефектів за Бетельманом
22. Методика визначення та фіксації центрального співвідношення щелеп при третій групі дефектів за Бетельманом. Способи визначення оклюзійної висоти. Способи визначення центрального співвідношення щелеп
23. Методика фіксації центральної оклюзії оклюзійними блоками та гіпсоблоками. Технологія виготовлення оклюзійних валиків, вимоги до валиків
24. Методика гарячого та холодного способів фіксації центрального співвідношення за допомогою оклюзійних валиків
25. Помилки при визначенні та фіксації співвідношення щелеп
26. Штучні зуби для знімних протезів - матеріали, види. Порівняльна характеристика фарфорових, композитних, акрилових зубів. Правила підбору штучних зубів
27. Методика постановки штучних зубів у ЧЗП; варіанти постановки зубів у фронтальній ділянці. Анатомічні орієнтири для постановки зубів. Оклюзійні концепції при частковому знімному протезуванні
28. Технологія компресійного пресування пластмас. Способи гіпсування репродукцій протезів в кювету
29. Технологія ливарного пресування пластмас. Устаткування, матеріали. Режим спрямованої полімеризації.
30. Пластмаси для виготовлення базисів протезів. Класифікації, склад, властивості. Види та режими полімеризації
31. Помилки при роботі з пластмасою, види пористості

32. Методика накладання та корекції ЧЗП, рекомендації пацієнту по догляду за протезом. Фази адаптації до знімних протезів за Курляндським
33. Паралелометрія – мета, завдання, способи проведення
34. Планування фіксуючих елементів в бюгельних протезах в залежності від клінічних умов. Калібрування моделей
35. Підготовка моделей до дублювання. Дублювальні маси – види, склад, технологія застосування. Виготовлення вогнетривких моделей
36. Моделювання воскової репродукції каркасу бюгельного протезу. Типи ливникової системи, правила побудови
37. Система кламерів Нея, показання до застосування
38. Класифікація формувальних мас, склад, властивості, показання до застосування
39. Сплави металів для виготовлення каркасів бюгельних протезів та протезів з металевим базисом. Кобальто-хромовий сплав – склад, технологічні та фізико-хімічні властивості, температурний режим
40. Усадка сплавів при литві, види. Способи компенсації усадки сплавів при литві каркасів знімних та незнімних конструкцій
41. Технології литва в стоматології. Способи плавлення та відливки металів. Ливникові системи – види, правила побудови
42. Рекомендовані терміни користування різними видами ЧЗП. Показання до заміни протезів. Перебазування знімних протезів – показання, методика, матеріали
43. Ремонт протезів (заміна кламеру, додавання зубу, ремонт базису) – технологія. Причини перелому базисів
44. Фактори впливу базисів протезів та протезних матеріалів на тканини протезного ложа. Класифікації протезних стоматитів
45. Травматичний протезний стоматит. Етіологія, клінічні прояви, диференційна діагностика та лікування
46. Токсичний протезний стоматит. Етіологія, клінічні прояви, диференційна діагностика та лікування
47. Алергічний протезний стоматит. Етіологія, клінічні прояви, диференційна діагностика та лікування
48. Додаткові лабораторні методи обстеження пацієнтів з протезними стоматитами
49. Помилки на етапі фіксації співвідношення щелеп і визначенні оклюзійної висоти
50. Помилки при отриманні відбитків
51. Помилки на етапі виготовлення пластмасового базису
52. Помилки на етапі обстеження пацієнтів та планування конструкції ЧЗП
53. Помилки на етапі литва каркасів протезів
54. Помилки при накладанні та корекції протезів

вміти:

Модуль 1 «Незнімне зубне протезування»

1. Провести обстеження пацієнта. Встановити попередній та остаточний діагноз на підставі даних обстеження (клінічних і лабораторних).
2. Запропонувати план ортопедичного лікування.
3. Запропонувати план підготовки порожнини рота пацієнта до протезування.
4. Оклюдограма
5. Отримати відбиток для виготовлення суцільнолитих незнімних конструкцій
6. Отримання відбитків для виготовлення штампованих і штамповано-паяних протезів
7. Зафіксувати центральну оклюзію при 1 групі дефектів за допомогою оклюзійних блоків
8. Визначення положення верхньої щелепи за допомогою лицьової дуги
9. Перенос моделей в артикулятор за допомогою лицьової дуги
10. Аналіз оклюзії на діагностичних моделях в артикуляторі.
11. Знеболення при препаруванні зубів
12. Виконати ретракцію ясен

13. Препарування зубів під штамповану металеву коронку.
14. Препарування зубів під суцільнолиту металеву та комбіновану коронку
15. Планування конструкції мостоподібного протеза
16. Перевірка конструкції штучних коронок
17. Перевірка конструкції мостоподібного протеза.
18. Фіксація коронок та мостоподібних протезів
19. Зняття коронок.

Модуль 2 «Часткове знімне протезування»

1. Провести обстеження пацієнта. Встановити попередній та остаточний діагноз на підставі даних обстеження (клінічних і лабораторних).
2. Запропонувати план ортопедичного лікування.
3. Запропонувати план підготовки порожнини рота пацієнта до протезування
4. Отримати анатомічний відбиток з нижньої та верхньої щелеп для виготовлення часткових знімних протезів
5. Визначити та зафіксувати центральне співвідношення щелеп при 2,3 групах дефектів за допомогою оклюзійних валиків
6. Планування конструкції часткового знімного протеза.
7. Провести паралелометрії діагностичної моделі та спланувати кламерну фіксацію бюгельного протезу
8. Перевірка конструкції часткового знімного протеза
9. Корекція часткового знімного протеза
10. Перебазування часткового знімного протезу

4. Зміст та логістика дисципліни

Модуль 1 Незнімне зубне протезування	V семестр 75 годин 2,5 кредити	Лекції № 1-4 Практичні заняття №№ <u>1-26</u> Теми для самостійного опрацювання № <u>14, 20, 30</u>
Модуль 2 Часткове знімне зубне протезування	VI семестр 75 годин 2,5 кредити	Лекції № 5-8 Практичні заняття №№ <u>27-45</u> Теми для самостійного опрацювання №№ <u>11, 17, 19, 21, 23</u>

Дисципліна включає 45 теми, які поділені на 2 модулі, 9 змістових модулів.

Модуль 1. Незнімне зубне протезування

***Змістовий модуль 1** Обстеження пацієнта в клініці ортопедичної стоматології*

Тема 1. Обстеження пацієнта в клініці ортопедичної стоматології. Клінічні методи обстеження. Анамнез та клінічне обстеження. Основні скарги. Медичний анамнез. Стоматологічний анамнез. Обстеження. Зовнішній загальний огляд. Сконево-нижньощелепний суглоб. Обстеження жувальної мускулатури. Внутрішньо ротове обстеження. Обстеження пародонта (ясна, пародонт, клінічний рівень прикріплення). Дентальна карта. Оклюзійне обстеження (контакт зубів в центральному співвідношенні та в центральній оклюзії). Загальне розташування зубів, бокові та протрузійні контакти. Оцінка наявних ортопедичних конструкцій.

Тема 2. Рентгенологічні методи обстеження. Спеціальні (додаткові) методи обстеження: рентгенографічні методи обстеження. Цифрова рентгенографія. Панорамні рентгенограми. Комп'ютерна томографія.

Тема 3. Статичні та функціональні методи визначення жувальної ефективності. Діагностичні моделі. Гальванометрія. Мастикаціографія. Електроміографія. Реографія. Термоодонтодіагностика. Електроодонтодіагностика. Гнатодинамометрія. Методи визначення ефективності жування (статичні та функціональні).

Тема 4. Історія хвороби в клініці ортопедичної стоматології. Постановка попереднього та кінцевого діагнозу. Діагноз. Обґрунтування діагнозу. Історія хвороби, правила її ведення. План та задачі ортопедичного лікування. Попереднє лікування перед протезуванням. Види та задачі протезування.

Змістовий модуль 2 Клінічний аналіз оклюзії

Тема 5. Компоненти жувальної системи, їх характеристика.

Компоненти жувальної системи. Анатомія (СНЩС, зв'язки, м'язи, зубощелепна система). Фактори оклюзії: суглобовий шлях, рух Бенета, оклюзійна площа, крива Шпее, крива Уілсона, морфологія оклюзії. Дисгармонія оклюзії, її клінічні прояви, методи діагностики (оклюдографія).

Тема 6. Види оклюзії, їх характеристика та ознаки. Основи роботи з артикулятором. Аналіз діагностичних моделей.

Центральне співвідношення. Рухи нижньої щелепи в сагітальній, горизонтальній, фронтальній площинах. Функціональні рухи (жування). Бруксизм. Двостороння збалансована оклюзія. Одностороння збалансована оклюзія (групова функція). Оклюдатори. Класифікація артикуляторів. Артикулятори, які не регулюються. Артикулятори, які частково регулюються. Повністю регулюємі артикулятори. Діагностичні моделі. Отримання відбитків для діагностичних моделей. Вибір артикулятора для вивчення діагностичних моделей. Лицеві дуги. Кінематичні лицеві дуги. Артикулятори – аркон і нонаркон. Реєстрація співвідношення щелеп при частковій втраті зубів. П

Змістовий модуль 3 Знеболення в клініці ортопедичної стоматології

Тема 7. Знеболення в клініці ортопедичної стоматології. Показання до застосування знеболення при препаруванні, та методи їх проведення.

Показання до проведення знеболення на ортопедичному прийомі. Обстеження пацієнта перед проведенням знеболення. Протипоказання для проведення різних видів знеболення. Методики проведення знеболення (аплікаційна, провідникова, інфільтраційна). Засоби для різних видів знеболення. Аплікаційне знеболення. Принципи дозування місцевих анестетиків. Протипоказання до використання анестетиків з вазоконстрикторами. Механізм дії локальних анестетиків.

Тема 8. Помилки та ускладнення місцевого знеболення. Клінічні прояви, невідкладна допомога. Помилки та ускладнення при проведенні знеболення. Психогенні (непритомність, колапс) – клінічні прояви, невідкладна допомога, профілактика виникнення. Реакції на місцеві анестетики їх профілактика. Приступи хронічних супутніх захворювань, що провокуються місцевою анестезією (епілепсія, ІХС, інфаркт міокарда, гіпертонічний криз). Невідкладна допомога та профілактика цих станів. Медикаментозна взаємодія лікарських препаратів.

Змістовий модуль 4 Коронкове протезування

Тема 9. Патологія твердих тканин зуба. Класифікація каріозних тканин за Блемом. Етіологія дефектів твердих тканин зубів. Класифікація дефектів твердих тканин за Блемом. Індекс руйнування оклюзійної поверхні зуба за Мелінкевичем (ІРОПЗ). Основні принципи формування порожнин під вкладки. Патологія твердих тканин зуба. Класифікація некаріозних уражень твердих тканин зубів. Класифікація. Етіологія дефектів не каріозних уражень тканин зубів. Диференційна діагностика. Основні принципи лікування.

Тема 10. Лікування дефектів зубів вкладками, клініко-лабораторні етапи. Методи виготовлення вкладок (клініко-лабораторні етапи виготовлення вкладок прямим, непрямим методами). Основні та допоміжні матеріали, які використовуються при виготовленні вкладок. Помилки та ускладнення при лікуванні.

Тема 11. Види штучних коронок, вимоги до них, показання до застосування, принципи та методика препарування під штучні коронки. Показання до заміщення дефектів твердих тканин штучними коронками.

Вимоги до штучних коронок. Класифікації штучних коронок. Особливості препарування при виготовленні штучних коронок .

Тема 12. Реакція тканин зуба на препарування опорних зубів. Способи захисту препарованої поверхні (десенситайзери). Вплив препарування та реакція вітальних зубів. Препарування зубів – правила, інструментарій.

Тема 13. Клініко - лабораторні етапи виготовлення штампованої металевої коронки. Критична оцінка даної конструкції. Вимоги до металевої штампованої коронки. Клініко - лабораторні етапи виготовлення штампованої металевої коронки.

Тема 14. Показання, клініко-лабораторні етапи виготовлення комбінованої коронки на штампованій основі.

Тема 15. Показання, клініко - лабораторні етапи виготовлення пластмасової коронки. Показання до застосування пластмасової коронки. Правила препарування зуба. Отримання відбитків для виготовлення пластмасової коронки. Вибір кольору пластмасової коронки. Лабораторна техніка виготовлення пластмасової коронки. Фіксація пластмасової коронки. Виготовлення пластмасових коронок в клініці. Використання пластмасових коронок в якості провізорних (показання, технологія виготовлення).

Тема 16. Суцільнолиті металеві коронки, показання до застосування. Клініко - лабораторні етапи виготовлення. Суцільнолиті коронки. Клініко - лабораторні етапи виготовлення.

Парадонтотологічні аспекти препарування зубів. Критерії здорового стану ясен. Методика проведення під 'ясеневого препарування. Види ретракції ясен. Проблема крайового прилягання штучних коронок. Розташування країв коронок в залежності від виду штучної коронки.

Тема 17. Комбіновані коронки на литій основі, показання до застосування. Клініко - лабораторні етапи виготовлення. Особливості конструкції. Показання та протипоказання до виготовлення комбінованих коронок на литій основі, особливості клініко - лабораторних етапів виготовлення.

Тема 18. Помилки та ускладнення при протезуванні штучними коронками. Профілактика та способи їх усунення. Клінічні помилки та ускладнення при протезуванні штучними коронками. Технологічні помилки при виготовленні штучних коронок.

Тема 19. Повна відсутність коронкової частини зуба, лікування з використанням штифтових зубів та коронково - кореневих вкладок. Показання та протипоказання до виготовлення штифтових конструкцій, класифікація, умови застосування штифтових зубів, вимоги до кореня. Показання та протипоказання до виготовлення суцільнолитих коронково-корневих вкладок, особливості моделювання. Клініко - лабораторні етапи виготовлення. Особливості припасування конструкції, фіксація.

Змістовий модуль 5 Мостоподібне протезування

Тема 20. Спеціальна підготовка порожнини рота до протезування при частковій втраті зубів. Підготовка до протезування мостоподібними конструкціями. Методи спеціальної підготовки порожнини рота до протезування незнімними конструкціями.

Тема 21. Клінічні питання застосування мостоподібних протезів. Види конструкцій, обґрунтування їх вибору.. Біомеханіка мостоподібного протеза. Вибір опорних зубів. Планування конструкції мостоподібного протеза. Підготовка опорних зубів для виготовлення мостоподібних протезів.

Тема 22. Показання та клініко - лабораторні етапи виготовлення суцільнолитих мостоподібних протезів. Показання до застосування мостоподібних протезів. Види мостоподібних протезів. Клініко - лабораторні етапи виготовлення суцільнолитих мостоподібних протезів.

Тема 23. Показання та клініко - лабораторні етапи виготовлення комбінованих мостоподібних протезів на суцільнолитій основі. Клінічні етапи виготовлення суцільнолитих мостоподібних протезів. Лабораторні етапи виготовлення суцільнолитих мостоподібних протезів. Необхідне обладнання, матеріали. Сплави металів для суцільнолитих мостоподібних протезів.

Тема 24. Фіксація незнімних зубних протезів. Процедура фіксації мостоподібних протезів. Фактори, які забезпечують фіксацію мостоподібного протеза. Групи фіксуючих цементів (цинк-фосфатні, склоіономерні, карбоксилатні, подвійної полімеризації).

Тема 25. Помилки при лікуванні мостоподібними протезами та їх профілактика. Помилки та можливі ускладнення незнімного протезування. Помилки клінічні та технологічні.

Тема 26. Підсумковий контроль - залік.

Модуль 2. Часткове знімне зубне протезування

Змістовий модуль 6. Обстеження пацієнтів з частковими дефектами зубних рядів

Тема 27. Обстеження пацієнта з частковими дефектами зубних рядів. Показання, протипоказання, умови застосування та ефективність конструкції часткових знімних протезів. Обстеження пацієнтів з частковими дефектами зубних рядів, яким планується виготовлення знімних зубних протезів. Встановлення попереднього та остаточного діагнозу. Додаткові методи обстеження. Зміни в зубощелеповій системі внаслідок часткової втрати зубів.

Тема 28. Технологія виготовлення часткових знімних пластинкових протезів (ЧЗПП). Конструктивні елементи знімних протезів. Порівняльна характеристика часткових знімних протезів та мостоподібних протезів. Конструкції часткових знімних протезів. Показання та протипоказання до застосування часткових знімних протезів (пластинкових, бюгельних, комбінованих). Умови застосування, ефективність. Клініко-лабораторні етапи виготовлення ЧЗПП, технологічні процеси, що застосовуються при виготовленні ЧЗПП.

Тема 29. Кламери ЧЗПП. Види кламерних ліній. Опорні зуби. Вимоги до опорних зубів. Фіксація та стабілізація ЧЗПП. Принцип роботи кламера. Конструктивні особливості різних видів кламерів, що застосовуються в ЧЗПП. Види кламерної фіксації. Типи кламерних ліній. Вибір опорних зубів для кламерної фіксації ЧЗПП. Вимоги до опорних зубів. Способи забезпечення вимог до зубів. Наслідки кламерної фіксації. Визначення понять фіксація та стабілізація. Фактори забезпечення фіксації та стабілізації ЧЗПП в залежності від топографії дефектів

Змістовий модуль 7. Клініко-лабораторні етапи виготовлення часткових знімних пластинкових протезів

Тема 30. Відбитки щелеп для виготовлення ЧЗПП. Визначення меж ЧЗПП. Класифікація відбитків. Методика зняття відбитків. Критерії якісного відбитку. Способи визначення меж ЧЗПП при різній топографії дефектів зубних рядів. Межі на слизовій оболонці та на зубах.

Тема 31. Визначення та фіксація центральної оклюзії при I, II та III групах дефектів зубних рядів за Бетельманом. Характеристика груп дефектів зубних рядів. Методика виготовлення прикусних шаблонів. Методи фіксації центральної оклюзії при різних групах (I, II, III гр.) дефектів зубних рядів.

Тема 32. Побудова штучних зубних рядів в ЧЗПП. Варіанти постановки. Різновиди штучних зубів, їх застосування в конструкціях ЧЗПП. Перевірка конструкції ЧЗПП. Типові помилки, що виявляються на етапі перевірки. Гарнітури штучних зубів. Підбір штучних зубів для знімного протезу. Орієнтири для встановлення штучних зубів. Штучні зуби на приточці. Штучні зуби фабричного виготовлення з пластмаси, композиту, кераміки, комбіновані. Особливості штучних зубів різних виробників. Особливості застосування штучних зубів з різних матеріалів в ЧЗПП. Підготовка воскової репродукції до перевірки. Можливі помилки при фіксації центральної оклюзії. Клінічний етап перевірки ЧЗПП.

Тема 33. Кінцеве моделювання та підготовка до гіпсування в кювету. Способи гіпсування в кювету. Правила виготовлення та оформлення воскової репродукції. Етап підготовки до гіпсування в кювету. Прямий, обернений, комбінований способи гіпсування та їх призначення.

Тема 34. Базисні пластмаси. Склад. Технології застосування. Адаптація до знімних протезів. Фізико-хімічні характеристики базисних пластмас. Типові представники. Метод компресійного пресування. Метод ливарного пресування. Переваги та недоліки методів.

Тема 35. Накладання ЧЗПП. Адаптація до знімних протезів. Припасовка ЧЗПП. Правила користування. Механізми адаптації. Фази адаптації. Правила проведення корекції ЧЗПП. Перевірка оклюзійних контактів, пришліфовування штучних зубів. Вплив ЧЗПП на СОПР. Помилки та ускладнення при лікуванні часткової адентії ЧЗПП. Механічна, токсична та алергічна дія базисів ЧЗПП на слизову оболонку. Причини. Клінічні прояви та методи лікування. Помилки та ускладнення при відновленні дефектів зубних рядів частковими знімними протезами. Функціональна ефективність ЧЗПП. Терміни користування ЧЗПП.

Змістовий модуль 8. Бюгельне протезування

Тема 36. Бюгельні протези. Показання, протипоказання, умови застосування. Методи фіксації та умови стабілізації бюгельних протезів. Показання до застосування бюгельних протезів. Протипоказання та умови застосування. Порівняльна характеристика пластинкових, бюгельних та мостоподібних протезів. Конструктивні елементи бюгельного протезу (каркас, фіксуючі елементи, базис, штучні зуби). Визначення понять фіксація та стабілізація бюгельних протезів. Фактори забезпечення фіксації та стабілізації бюгельних протезів. Види фіксуючих елементів.

Тема 37. Технологічні етапи виготовлення бюгельних протезів з кламерною фіксацією. Клініко-лабораторні етапи. Технологічні процеси.

Тема 38. Діагностичні моделі. Планування конструкції. Вибір опорних зубів. Схема каркасу. Робочі відбитки. Фіксація робочих моделей в центральній оклюзії. Межі протезів. Отримання діагностичних моделей. Співставлення моделей в ЦО. Аналіз оклюзійних співвідношень. Планування конструкції бюгельного протезу. Вибір опорних зубів. Нанесення схеми каркасу на діагностичну модель.

Отримання робочих відбитків. Отримання робочих моделей. Фіксація робочих моделей в ЦО. Визначення меж базисів протезів. Паралелометрія. Мета, методи, завдання паралелометрії. Етапи проведення паралелометрії. Встановлення моделі в паралелометрі. Види межевої лінії (загальної кламерної лінії). Калібрування моделі (визначення місця розташування утримуючих кламерів). Планування виду кламерів, топографії базису протеза.

Тема 39. Конструкції кламерів. Показання до застосування.

Види кламерів. Складові частини кламерів, їх функція. Правила розташування кламера на опорному зубі. Кламери системи Нея, показання до їх застосування.

Змістовий модуль 9. Технологія виготовлення бюгельних протезів

Тема 40. Способи виготовлення каркасу бюгельного протезу. Технології литва. Методи компенсації усадки металів. Способи литва сплавів металів. Правила побудови ливникового дерева. Усадка сплавів металів (лінійна, об'ємна), прояви. Методи компенсації усадки металів.

Тема 41. Сплави металів та формувальні вогнетривкі маси, що застосовуються при виготовленні каркасів бюгельних протезів. Дублювання. Підготовка робочої моделі. Маси для дублювання. Моделювання каркасу бюгельного протезу для лиття на вогнетривкій моделі. Різновиди сплавів металів. Характеристики. Класифікація формувальних мас. Властивості, Виготовлення ливарних форм. Застосування формувальних мас в комбінації зі сплавами металів. Підготовка робочої моделі до дублювання. Дублювальні маси (силіконові та на основі агар-агару), їх характеристика, технології застосування. Кювети для дублювання, технологія дублювання моделі. Вогнетривкі маси. Моделювання каркасу бюгельного протезу з кламерною фіксацією для литва на вогнетривкій моделі.

Тема 42. Замкові кріплення в бюгельних протезах. Комбіноване протезування. Фрезерування при виготовленні комбінованих протезів. Класифікація замкових кріплень. Балкові, телескопічні системи. Технологічні етапи виготовлення бюгельних протезів з замковими кріпленнями. Компоненти комбінованих протезів. Переваги індивідуальних

замків та можливості фрезерування. Апарати для фрезерування. Правила створення конекторів та інтерлоків.

Тема 43. Побудова штучних зубних рядів в бюгельних протезах. Конструкції бюгельних протезів та типи елементів фіксації при заміщенні кінцевих дефектів. Конструкції бюгельних протезів та типи елементів фіксації при заміщенні включених дефектів.

Тема 44. Механічна обробка каркасу бюгельного протезу. Способи. Матеріали. Піскоструменева обробка. Обрізання ливників. Припасовка каркасу на робочу модель. Технології механічної обробки. Ступені полірування. Матеріали, що застосовуються для обробки. Підготовка каркасу до постановки. Правила постановки. Способи заміни воску на пластмасу. Застосування самотвердіючих пластмас. Лабільні, еластичні та жорсткі фіксаційні елементи. Проблема кінцевого сидла. Перевантаження опорних зубів. Способи перерозподілу навантаження в бюгельних протезах при протезуванні дефектів I та II кл. за Кенеді. Застосування балкових, телескопічних елементів фіксації при заміщенні комбінованих дефектів. Лабільні та напівлабільні замкові кріплення при протезуванні включених дефектів. Корекція і реставрація ЧЗПП та бюгельних протезів. Порівняльна характеристика пластиночних та бюгельних протезів. Правила корекції. Інструменти та матеріали для корекції та реставрації. Правила користування та догляду за ЧЗПП та бюгельними протезами.

Тема 45. ПК- диференційний залік. Практична підготовка. Теоретична підготовка.

Практичні заняття передбачають теоретичне обґрунтування основних питань теми та засвоєння наступних **практичних навичок**:

Модуль 1

1. Провести обстеження пацієнта з дефектом твердих тканин зубів (встановити діагноз згідно ІРОПЗ), обрати раціональну конструкцію протезу, обґрунтувати.
2. Вміти розрахувати жувальну ефективність за Агаповим та Оксманом.
3. Відпрепарувати порожнину під вкладку і відмодельовати її прямим способом.
4. Відпрепарувати зуб під металеву штамповану коронку.
5. Відпрепарувати зуб під пластмасову коронку.
6. Відпрепарувати зуб під суцільнолітну коронку.
7. Відпрепарувати зуб під металокерамічну коронку.
8. Вміти приготувати гіпсову суміш для отримання відбитків.
9. Вміти підготувати термопластичну масу для отримання відбитків.
10. Вміти приготувати альгінатну масу для отримання відбитків.
11. Вміти приготувати силіконову масу для отримання відбитків.
12. Вміти отримати анатомічний відбиток з верхньої та нижньої щелеп гіпсом.
13. Вміти отримати анатомічний відбиток з верхньої та нижньої щелепи термопластичною відбитковою масою.
14. Вміти отримати анатомічний відбиток з верхньої та нижньої щелепи альгінатною відбитковою масою.
15. Вміти отримати анатомічний відбиток з верхньої та нижньої щелепи силіконовою відбитковою масою.
16. Вміти оцінити якість виготовленого відбитка.
17. Виготовити моделі верхньої та нижньої щелепи та оформити їх цоколь.
18. Вміти фіксувати моделі щелеп в оклюдатор та артикулятор.
19. Вміти визначити колір обличкувального матеріалу для коронок, (пластмаса, фарфор, фотополімер).
20. Припасувати штучну коронку на опорний зуб.
21. Провести фіксацію коронок на опорних зубах.
22. Провести обстеження пацієнта з дефектами зубних рядів (встановити діагноз з застосуванням класифікації Кенеді), та обрати раціональний план лікування.
23. Відпрепарувати опорні зуби для виготовлення металокерамічних конструкцій незнімних протезів (з урахуванням групової приналежності зубів).

24. Отримати анатомічні подвійні відбитки силіконовим матеріалом при виготовленні незнімних конструкцій мостоподібних протезів.
25. Припасувати та зафіксувати мостоподібні протези на суцільнолитій основі.

Модуль 2

1. Провести обстеження пацієнта з частковими дефектами зубних рядів, що потребують лікування знімними конструкціями зубних протезів.
2. Визначити об'єм спеціальної підготовки до лікування знімними протезами.
3. Сформулювати розгорнутий діагноз за клінічним прикладом пацієнта з частковою втратою зубів.
4. Визначити клінічно та за рентгенограмою стан пародонту опорних зубів для протезування знімними протезами.
5. Обрати раціональну конструкцію часткового знімного протезу, обґрунтувати.
6. Скласти план підготовки хворого до лікування з використанням часткових знімних протезів.
7. Отримати повні анатомічні відбитки з верхньої та нижньої щелеп альгінатним відбитковим матеріалом.
8. Визначити групу дефектів зубних рядів (за Бетельманом).
9. Визначити та зафіксувати центральну оклюзію при I групі дефектів за Бетельманом.
10. Визначити та зафіксувати центральну оклюзію при II групі дефектів за Бетельманом.
11. Визначити та зафіксувати центральне співвідношення при III групі дефектів за Бетельманом.
12. Визначити міжальвеолярну висоту при III групі дефектів за Бетельманом.
13. Визначити межі часткового знімного пластинкового протезу на верхній щелепі.
14. Визначити межі часткового знімного пластинкового протезу на нижній щелепі.
15. Виготовити прикусні шаблони (оклюзійні валики на воскових базисах).
16. Нанести на оклюзійні валики лінії-орієнтири для побудови зубних рядів в знімних протезах.
17. Зафіксувати моделі щелеп в оклюдаторі в положенні центральної оклюзії.
18. Визначити на моделі опорні зуби при плануванні конструкції часткового знімного пластинкового протеза.
19. Виготовити дротяний одноплечий гнутий кламер на опорний зуб.
20. Обрати спосіб встановлення штучних зубів в знімному протезі.
21. Вибрати штучні зуби для побудови зубного ряду в частковому знімному пластинковому протезі.
22. Перевірити конструкцію часткового знімного протеза в клініці.
23. Визначити прояви типових помилок, що виявляються на етапі перевірки конструкції часткового знімного протеза та запропонувати способи їх усунення.
24. Визначити об'єм кінцевого моделювання воскової репродукції часткового знімного пластинкового протеза.
25. Загіпсувати воскову репродукцію часткового знімного пластинкового протеза до кювети оберненим способом.
26. Загіпсувати воскову репродукцію часткового знімного пластинкового протеза до кювети прямим способом.
27. Загіпсувати воскову репродукцію часткового знімного пластинкового протеза до кювети комбінованим способом.
28. Обрати спосіб гіпсування воскової репродукції часткового знімного пластинкового протеза до кювети.
29. Відкрити кювету з загіпсованою восковою репродукцією та підготувати її до внесення пластмаси.
30. Приготувати пластмасу для заміни воску методом компресійного пресування.
31. Приготувати пластмасу для заміни воску методом литтєвого пресування.
32. Провести формування пластмаси методом компресійного пресування.

33. Провести формування пластмаси методом литтєвого пресування та відзначити особливість її полімеризації.
34. Визначити режим полімеризації базисної пластмаси в залежності від її різновиду.
35. Звільнити частковий знімний протез з кювети та здійснити його механічну обробку (шліфування, полірування).
36. Накласти та зафіксувати знімний протез в ротовій порожнині.
37. Провести корекцію меж, базису, оклюзійної поверхні знімного протезу.
38. Здійснити лагодження часткового знімного протезу.
39. Надати хворому рекомендації щодо правил користування та гігієнічного догляду за знімними протезами.
40. Визначити показання до виготовлення та умови застосування бюгельного протеза.
41. Визначити конструкцію бюгельного кламерного протеза за клінічною ситуацією (гіпсовою моделлю).
42. Дослідити діагностичні моделі в паралелометрі та оклюдаторі.
43. Провести паралелометрію робочої моделі аналітичним методом.
44. Провести паралелометрію робочої моделі за Новаком.
45. Підготувати робочу модель до дублювання.
46. Виготовити вогнетривку модель.
47. Змоделювати каркас бюгельного протезу з воску на вогнетривкій моделі.
48. Побудувати ливникову систему для литва каркасу бюгельного протезу.
49. Перерахувати технологічні моменти литва каркасу бюгельного протезу на вогнетривкій моделі та відзначити його переваги.
50. Звільнити каркас бюгельного протезу з ливарної форми та здійснити його механічну обробку.
51. Діагностувати захворювання слизової оболонки ротової порожнини, що з'явилися під час користування знімними протезами.
52. Провести дифдіагностику травматичного, токсичного та алергічного протезних стоматитів.
53. Запропонувати методи діагностики та лікування протезних стоматитів в залежності від патогенетичних механізмів їх розвитку.

Самостійна робота студента передбачає підготовку до практичних занять та проміжних контролів, вивчення тем для самостійної поза аудиторної роботи. Контроль засвоєння тем самостійної поза аудиторної роботи здійснюється на проміжних контрольних заняттях та підсумковому контролі з дисципліни.

Індивідуальна робота включає підготовку доповідей до участі у засіданнях СНТ, студентських наукових конференціях, написання наукових статей та тез за результатами наукового практичного дослідження або огляду наукових джерел певної наукової або практичної проблеми, підготовка та участь у вузівському та Всеукраїнському етапах олімпіади з ортопедичної стоматології.

Тематичні плани лекцій, календарні плани практичних занять, тематичний план самостійної поза аудиторної роботи, обсяг та напрямки індивідуальної роботи опубліковані на сайті кафедри.

Маршрут отримання матеріалів: Кафедра ортопедичної стоматології/Студенту/Очна форма навчання/стоматологія/Зкурс/Навчально-методичні матеріали/ або за посиланням <https://www.vnmu.edu.ua/кафедра-ортопедичної-стоматології>. Доступ до матеріалів здійснюється з корпоративного акаунту студента s000XXX@vnmu.edu.ua.

5. Форми та методи контролю успішності навчання

Поточний контроль на практичних заняттях	Методи: усне або письмове опитування, тестування, електронне опитування, розв'язання ситуаційних задач, контроль виконання стоматологічних маніпуляцій на симуляційному фантомі.
--	--

Контроль засвоєння тематичного розділу дисципліни на проміжних контрольних заняттях	Методи: усне або письмове опитування, електронне тестування, розв'язання ситуаційних задач, контроль практичних навичок
Підсумковий семестровий контроль (залік) по завершенню V семестру	Згідно положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/Загальна-інформація/Основні-документи)
Підсумковий контроль дисципліни – диференційований залік.	Методи: усне опитування (згідно положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/Загальна-інформація/Основні-документи))
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, клінічно-орієнтовані ситуаційні завдання, практичні завдання, демонстрація практичних навичок

6. Критерії оцінювання

Оцінювання знань здійснюється згідно Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/Загальна-інформація/Основні-документи>)

Поточний контроль	За чотирьох бальною системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Проміжні розділові контролю	За чотирьох бальною системою традиційних оцінок
Контроль практичних навичок	За чотирьох бальною системою традиційних оцінок
Залік	За 200-бальною шкалою (середня арифметична оцінка за семестр конвертується в бали) Зараховано: від 122 до 200 балів Не зараховано: менше 122 балів (див. Шкалу оцінювання)
Підсумковий контроль дисципліни	3 Сума балів за передекзаменаційне тестування (12-20 балів) та усне опитування (38-60 балів) (для дисциплін, які входять до Крок 1,2) Оцінка за іспит: 71-80 балів – «відмінно» 61-70 балів – «добре» 50-60 балів – «задовільно» Менше 50 балів – «не задовільно»/не склав
Оцінювання дисципліни:	Поточна успішність – від 72 до 120 балів (конвертація середньої традиційної оцінки за практичні заняття за 120-бальною шкалою): 60% оцінки за дисципліну Підсумковий контроль – від 50 до 80 балів: 40% оцінки за дисципліну Індивідуальна робота – від 1 до 12 балів Сумарно від 122 до 200 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,99	B	добре	

160-169,99	C		
141-159,99	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	
0-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Політика навчальної дисципліни/курсу

Студент має право на отримання якісних освітніх послуг, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, статуті університету та порядку надання освітніх послуг, регламентованого основними положеннями організації навчального процесу в ВНМУ ім. М.І. Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять. Студент повинен вчасно приходити на практичне заняття, теоретично підготовленим згідно теми. Студент повинен бути одягнений у медичний одяг (медичний халат чи медичний костюм) та бути у змінному взутті.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів.

Дозволяється з навчальною метою під час обговорення теоретичного матеріалу, дискусій, забороняється під час усного та письмового опитування з метою об'єктивної оцінки знань студента.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни студент має керуватись Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім. М.І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/Загальна-інформація/Основні-документи/Кодекс-академічної-доброчесності>). При порушенні норм академічної доброчесності під час поточного та підсумкових контролів студент отримує оцінку «2» та повинен її відпрацювати своєму викладачу в установленому порядку протягом двох тижнів після отриманої незадовільної оцінки.

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, установленому в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/Загальна-інформація/Основні-документи>) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/кафедра-ортопедичної-стоматології>) черговому викладачу. Для відпрацювання пропущеного заняття студент повинен самостійно опрацювати пропущену тему та відповісти на поставлені черговим викладачем питання. Лекції відпрацьовуються безпосередньо лектору за наявності конспекту лекції.

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/Загальна-інформація/Основні-документи>). До підсумкового контролю допускаються студенти, які не мають пропущених невідпрацьованих практичних занять та лекцій та отримали середню традиційну оцінку не менше «3».

Додаткові індивідуальні бали. Індивідуальні бали з дисципліни (від 1 до 12) студент може отримати за індивідуальну роботу, обсяг якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІРС згідно Положенню про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/Загальна-інформація/Основні-документи>).

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, студент повинен спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/Загальна-інформація/Основні-документи>).

Політика в умовах дистанційного навчання. Порядок дистанційного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/Загальна-інформація/Основні-документи>). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять та лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/кафедра-ортопедичної-стоматології> в розділі “Студенту” або “Новини”).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

1. Навчальні ресурси

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/кафедра-ортопедичної-стоматології>). Консультації проводяться два рази на тиждень згідно графіку консультацій.

2. **Розклад та розподіл груп по викладачам** опублікований на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/кафедра-ортопедичної-стоматології>).

3. **Питання до проміжних та підсумкового контролів дисципліни** опубліковані на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/кафедра-ортопедичної-стоматології>).

Рекомендована література

Основна література

1. Ортопедична стоматологія: підручник / М. М. Рожко, В. П. Неспрядько, І. В. Палійчук та ін. — К.: ВСВ «Медицина», 2020. — 720 с. [[1](#), [2](#)]
2. Ортопедична стоматологія. Ч. 1: Обстеження. Постановка діагнозу / [Д. М. Король та ін.]. — Полтава, 2023. [[1](#)]
3. Пропедевтика ортопедичної стоматології: підручник / П. С. Фліс, Г. П. Леоненко, І. А. Шинчуковський та ін.; за ред. П. С. Фліса. — 2-ге вид. — К.: ВСВ «Медицина», 2020. — 328 с. (Використовується для повторення біомеханіки та матеріалознавства). [[1](#)]
4. Лабораторні етапи виготовлення ортопедичних конструкцій зубних протезів: навчально-наочний посібник / М. М. Рожко, Т. М. Дмитришин, І. В. Палійчук. — К.: ВСВ «Медицина», 2024. — 222 с. [[1](#)]
5. Техніка виготовлення знімних протезів: підручник / П. С. Фліс, Т. М. Банних. — 3-є вид. — К.: ВСВ «Медицина Claritas», 2024. — 296 с. [[1](#)]
6. Часткові знімні пластинкові протези: навч. посіб. — 3-є вид., доп. — Ужгород: Говерла, 2025. — 211 с. [[1](#)]

Допоміжна література

1. Матеріалознавство в ортопедичній стоматології: навч. посібник / О. Б. Беліков, О. І. Рошук, В. П. Гавалешко та ін.; за ред. проф. О. Б. Белікова. — Чернівці, 2023. — 326 с. [[1](#)]
2. Мостоподібні конструкції зубних протезів / В. І. Біда, М. О. Павленко, О. В. Біда. — Львів: ГалДент, 2007. — 83 с. [[1](#)]
3. Практикум з ортопедичної стоматології / М. Я. Нідзельський, О. А. Писаренко, Н. В. Цветкова, В. М. Соколовська. — Полтава: ФОП Болотін А. В., 2016. — 104 с. [[1](#)]

- 4 Введення в сучасну клінічну гнатологію: навч. посібник / М. М. Рожко та ін. — К.: ВСВ «Медицина», 2020. [1]

17. Інформаційні ресурси

1. Сайт кафедри <http://www.vnmu.edu.ua/кафедра>-ортопедичної-стоматології
2. Електронна адреса сайту університету: <http://vnmu.edu.ua>
3. Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://library.vnmu.edu.ua>
4. Всесвітня організація охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>
5. Центр тестування <https://www.testcentr.org.ua/uk/>
6. МОЗ України <https://moz.gov.ua/>
7. Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>

Силабус з дисципліни «Ортопедична стоматологія в т.ч. імплантологія з практичними навичками» обговорено та затверджено на засіданні кафедри ортопедичної стоматології протокол № 1, від «26» серпня 2026 року.

Відповідальний за курс

Оксана ВАЛЬЧУК

Завідувача кафедри
ортопедичної стоматології

Едуард БЕЛЯЄВ